

Tillsyn avloppsreningsverk 2010

Rapport

Innehåll

Sammanfattning	3
Bakgrund	4
Arbetsgrupp och kontaktpersoner	4
Syfte, mål och metodik	5
Information om projektet	7
Resultat av inspektionerna med kommentarer	8

Bilagor

1. Inbjudan temadagar Egenkontroll av avloppsreningsverk 8 juni/31 aug
2. Del 1 - Material till miljöhandläggare
3. Del 2 - Inspektionsunderlaget
4. Broschyr till reningsverken om projektresultaten

Sammanfattning

I detta projekt har under hösten 2010 29 avloppsanläggningar (B- och C-anläggningar) och 10 markbäddar/infiltrationsanläggningar (> 25 personekvivalenter) inspekterats i sammanlagt 9 kommuner i Kalmar län. Arbetet har samordnats genom Miljösamverkan Sydost.

Sammanfattningsvis kan vi säga att det är positivt att alla verksamheterna har ett egenkontrollprogram, att de flesta uppfyller sina villkor/försiktighetsmått för utsläpp av närsalter och att beredskap finns om det biologiska steget slås ut. Hos nästan alla finns också rutiner för att kontakta tillsynsmyndigheten vid driftsstörningar.

Allvarliga brister i provtagningen har konstaterats i vissa verk, bl.a. tas inte proverna tillräckligt ofta, i rätt antal eller med föreskriven intervall. Det slarvas med flödesmätningen, provförvaringen och själva provtagningen. Alldeles för många saknar skriftliga rutiner för skötsel och kontroll av larm, provtagningsutrustning och analysutrustning.

Krav på provtagning och provhantering är ställda för att proven skall vara representativa och påverkas så lite som möjligt. Provresultaten kan ge information om hur bra avloppsvattnet renas och även hur avloppsreningsverket fungerar. Om proverna inte tas på rätt sätt, så kan man inte lita på resultaten och missar därmed information om hur reningsverket egentligen fungerar och hur stora utsläppen är.

7 av 23 verk kontrollerar inte sin bräddning från verket genom mätning och 8 verk arbetar inte med att minimera sina bräddningar. Det är viktigt att kontinuerligt arbeta för att minimera bräddningarna från ledningar och avloppsreningsverk för att på så sätt minska utsläppen av bl.a. närsalter till Östersjön.

10 av 29 verk saknar riskbedömning. Att göra en regelbunden riskbedömning med tillhörande åtgärdsplan förebygger bland annat oönskade utsläpp från reningsverken.

Med tanke på att samtliga frågor som ställdes i detta projekt utgick ifrån gällande lagstiftning och det faktum att inspektionsunderlaget skickades innan besöket, hade arbetsgruppen förväntat sig ett bättre resultat.

För att ständigt minska utsläppen från avloppsreningsverken måste reningsverken optimera sin egenkontroll och tillsynsmyndigheterna följa upp konstaterade brister.

Branschorganisationerna kan stödja med utbildningar inom bl.a. provtagning, riskbedömning, saneringsplaner och utformning av egenkontrollprogram.

Resultaten av inspektionerna av markbäddar/infiltrationsanläggningarna är för få för att några slutsatser ska kunna dras.

Målet med detta projekt har varit att minska övergödningen genom att stödja och förbättra egenkontrollen på avloppsreningsverken samt att öka kunskapen hos verksamhetsutövarna och miljöhandläggarna. Av utvärderingarna kan vi se att flertalet av verksamhetsutövarna och miljöinspektörerna anser att projektet nått sina mål samt att inspektionsmetoden uppskattas.

Ett särskilt tack till handläggarna på Vattenmyndigheten Södra Östersjön och till Naturvårdsverket (Martin Holm) för deras stöd till vårt projekt.

Bakgrund

Detta projekt valdes under våren 2009 av 10 representanter för kommuner och länsstyrelser inom Miljösamverkan Sydost*. Fem kommuner hade dessförinnan föreslagit ett projekt där avloppsreningsverken skulle ingå.

Styrgruppen för Miljösamverkan Sydost bestämde innan valet att samtliga projekt under 2010 skulle kopplas till röda nationella miljökvalitetsmål, det vill säga de miljökvalitetsmål som anges vara svåra att nå.

Detta projekt omfattas av målet ”Ingen övergödning”. Miljömålsrådet bedömer att målet är mycket svårt eller inte möjligt att nå till år 2020 även om fler åtgärder sätts in.

Enligt Vattenmyndigheten Södra Östersjön klassas vårt kustvatten som ytvattenförekomst som har eller är i risk att ha problem med övergödningen. (Källa: Åtgärdsprogram, Södra Östersjöns vattendistrikt 2009-2015). Avloppsreningsverken bidrar med omkring 20% av det fosfor och kväve som avleds till Östersjön.

* Miljösamverkan Sydost är en samverkan mellan miljöhandläggarna i Kalmar och Gotlands län inom olika miljö- och hälsoskyddsområden. Verksamheten har pågått sedan 2003 och stöds ekonomiskt av samtliga kommuner och länsstyrelser i Kalmar och Gotlands län samt av Regionförbundet i Kalmar.

Arbetsgrupp och kontaktpersoner

I detta projekt har arbetsgruppen tagit fram ett förslag till projektplan och inspektionsunderlag samt planerat och genomfört de två temadagar som ingått i projektet. Gruppen har även sammanställt slutrapporten och en kort broschyr med projektresultaten.

Kontaktpersonerna har löpande granskat arbetsgruppens förslag och varit bollplank till arbetsgruppen. Kontaktpersonerna har varit ansvariga för att förmedla projektets arbete till sina egna förvaltningar/enheter och sammanställt egna resultat av inspektionerna.

Arbetsgruppen:

Christine Dahlgren, Mönsterås kommun
 Sabine Fell, Länsstyrelsen i Kalmar län
 Anna Göthberg, Högsby kommun
 Karen Jensen, Miljösamverkan Sydost
 Susanne Martinsson, Västerviks kommun
 Karl Nordström, Länsstyrelsen i Kalmar län

Kontaktpersoner på övriga Länsstyrelser/kommuner:

Therese Andersson/Malin Ekstedt, Nybro kommun
 Veronica Apell, Borgholms kommun
 Sophia Berggren, Hultsfreds kommun
 Kerstin Ahlberg, Kalmar kommun
 Karin Carlsson, Oskarshamns kommun
 Mattias Gerdin, Gotlands kommun
 Hanna Gustafsson, Torsås kommun

Michael Ingard, Mörbylånga kommun
 Per Junker, Länsstyrelsen Gotlands län
 Anders Karlsson, Vimmerby kommun
 Hans Lundgren, Emmaboda kommun

Syfte, mål och metodik

Följande projektbeskrivning gavs till arbetsgruppen inför starten av projektet:

Tillsyn avloppsreningsverk, tillsynsprojekt

Tillsyn av avloppsreningsverk (även 25-200 pe). En checklista för tillsyn av avloppsreningsanläggningar tas fram och används för tillsyn av bl.a. egenkontroll, funktion, störningar vid olika typer av anläggningar.

Tillsynstips och kontroll av tillstånd och ev. föreläggande. Exempel på fungerande kontrollprogram och tillsynstips. Arbetsgruppen kan utgå ifrån Miljösamverkan Västra Götalands tidigare genomförda projekt

Samla och skapa ett kontaktnät! Temadag bland annat om tekniker, problem, tillsynstips, lagtexter.

Utifrån projektbeskrivningen tog arbetsgruppen fram projektplanen enligt nedan:

Mål

- Minska övergödningen genom att stödja och förbättra egenkontrollen på avloppsreningsverken.
- Öka kunskapen om avloppsreningsverk både hos verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten.

Nationellt miljömål: Ingen övergödning

Tillsynsområde: Avloppsreningsverk (B- och C-anläggningar) och markbäddar/infiltrationsanläggningar >25 pe

Tidplan

jan	Intresserade miljöhandläggare anmäler sitt intresse att delta i arbetsgruppen och arbetsgruppen bildas.
feb– aug	Inspektionsunderlaget arbetas fram. Temadagarna förbereds. Underlaget remitteras till kontaktpersoner.
8 juni	Temadag ”Egenkontroll av avloppsreningsverk” Representanter för avloppsreningsverken och miljöhandläggare bjuds in. Information om projektets mål och metod ges under dagen. (Se program i bilaga 1)

- 31 aug Temadag ”Tillsyn på avloppsreningsverk”. En temadag för inspektörer om avloppsreningsverksteknik och egenkontroll. (Se program i bilaga 1)
- 6 sep Inspektionsunderlaget presenteras för kontaktpersonerna.
Inspektionsunderlaget består av två delar, ett som riktas till miljöhandläggarna och ett som riktar sig till avloppsreningsverken. (Bilaga 2 och 3).
- sep – nov Inspektioner genomförs på avloppsreningsverk och avloppsanläggningar i våra län.
Kontaktpersonerna skickar resultaten från inspektionerna till arbetsgruppen.
Resultaten sammanställs.
- dec – jan 2011 Rapport och kort information om projektet sammanställs. (Bilaga 4).

Inspektionsmetodik

Inspektionsunderlaget inriktar sig på att kontrollera avloppsreningsverken utifrån deras närsaltsutsläpp. Underlaget kan därför inte användas för att kontrollera hela verksamheten, exempelvis saknas kontroll av energianvändningen.

Samtliga frågor i underlaget har lagstöd i Miljöbalken med tillhörande förordningar och föreskrifter.

Innan inspektionerna genomfördes skickade tillsynsmyndigheterna inspektionsunderlaget till de avloppsreningsverk som de själva valt ut. Underlaget publicerades även på Miljösamverkan Sydost hemsida. Extra kraft lades på att utforma underlaget grafiskt så att det blev tilltalande för läsaren.

Syftet med att skicka underlaget inför besöket var att avloppsreningsverken skulle få god tid på sig förbereda sig inför inspektionen och ta fram relevant dokumentation inför denna. Under själva inspektionen var det en fördel att både verksamhetsutövaren och inspektören hade tillgång till samma underlag.

Syftet med att publicera underlaget på vår hemsida var att fler avloppsreningsverk än de som fick besök kunde få tillgång till materialet och testa delar av sin egenkontroll.

Efter utförd inspektion lämnades en utvärderingsblankett till verksamhetsutövaren som kunde skickas anonymt till tillsynsmyndigheten. Inspektörerna har även utvärderat projektet.

Projektet avslutades med att en kort broschyr om resultatet togs fram och skickades till både de verksamheter som fått besök och de som inte fått besök. (Bilaga 4).

Denna inspektionsmetod ersätter inte oanmälda inspektioner men är ett komplement till dessa.

Temadagarna

Egenkontroll av avloppsreningsverk – 8 juni 2010

Av de 51 anmälda deltagare var 38 representanter för avloppsreningsverken.

Dagen fick bra utvärderingar och många representanter från avloppsreningsverken uttryckte önskemål om återkommande temadagar.

Att gemensam information ges inför inspektionerna uppskattas av många. En del deltagare angav att temadagen innehöll för många föredrag.

Programmet finns i bilaga 1.

Tillsyn av avloppsreningsverk -31 augusti 2010

31 miljöhandläggare anmälde sig till denna dag som enligt utvärderingen ökade deltagarnas teorikunskap och uppskattades av många. Några ansåg att besöket på reningsverket kunde ha varit längre. Programmet finns i bilaga 1.

Information om projektet

Följande pressmeddelande skickades ut 14 september 2010

Hjälp till självhjälp för reningsverken

Miljösamverkan Sydost har tagit fram ett underlag för att stödja avloppsreningsverkens egenkontroll. Syftet är att minska utsläppen av närsalter i Östersjön.

Under hösten besöker tillsynsmyndigheterna avloppsreningsverken i Gotlands och Kalmar län för att kontrollera verksamheterna. Alla avloppsreningsverk är skyldiga att upprätta ett egenkontrollprogram för att hålla koll på sin verksamhets utsläpp, risker och drift. Avloppsreningsverken står för cirka 15-20% av utsläppen i havet.

Miljösamverkan Sydost har tagit fram ett inspektionsunderlag för att stödja avloppsreningsverkens egenkontroll och därmed minska närsaltsutsläppen i Östersjön. Inspektionsunderlaget kan hämtas på www.miljosamverkansydost.se

En artikel om projektet kom med i Svenskt Vattens tidning nr.6, december 2010.

Under året har hemsidan för avloppsprojektet besökts 554 gånger, varav 478 är unika besök.

Resultat av inspektionerna med kommentarer

Arbetsgruppen kommentarer anges med kursiv text!

Nio kommuner och en länsstyrelse deltog i projektet (Emmaboda, Hultsfred, Högsby, Kalmar, Mönsterås, Nybro, Torsås, Vimmerby och Västervik samt Länsstyrelsen i Kalmar)

Antal inspektioner på B- och C-anläggningar: 29

Antal inspektioner på U-anläggningar: Infiltrationsanläggningar: 4, Markbäddar: 6

Antal medverkande inspektörer: 11

Sammanställning av inspektioner för B- och C-anläggningarna:

A. Anläggningstyp

	B	C
Antal	9	20

EGENKONTROLL

1. Finns ett egenkontrollprogram?

	Ja	Nej	Delvis
Antal	27		2

ANSVARSFÖRDELNING

2a. Finns dokumentation över det organisatoriska ansvaret?

	Ja	Nej	Delvis
Antal	29		

2b. Finns ansvarig utsedd för att miljöbalkens bestämmelser, föreskrifter, domar och beslut gällande verksamheten följs?

	Ja	Nej
Antal	28	1

2c. Är dokumentationen underskriven/fastställd av VD/styrelse?

	Ja	Nej
Antal	25	4

2d. Har ni sammanställt vilka lagar/föreskrifter som gäller er verksamhet?

	Ja	Nej	Delvis
Antal	29		

Kommentarer till frågorna 1-2d

+ Bra att alla verksamheter har ett egenkontrollprogram!

+ Bra att dokumentation över det organisatoriska ansvaret finns hos samtliga och att hos flertalet av dem är ansvarsfördelningen fastställd av VD/styrelse.

+ Bra att samtliga besökta verksamheter har sammanställt vilka lagar/föreskrifter som gäller för deras verksamhet och att de har någon som ansvarar för att dessa följs.

De flesta verksamheter uppfyller ovanstående krav. Att underlaget skickades ut i förväg kan ha stor betydelse för detta resultat.

SKRIFTLIGA RUTINER

3a- 3c Finns skriftliga rutiner för skötsel och kontroll?

Fråga/Antal	Ja	Nej	Ej aktuellt
3a. Larm	12	15	1
3b. Provtagningsutrustningen	19	9	1
3c. Analysutrustningen	5	7	17

Kompletteringar från inspektörer: Rutiner finns men de är muntliga 3b. Hela larmkedjan ska kontrolleras

3d. Finns journaler där det dokumenteras att skötsel och kontroll utförts?

	Ja	Nej
Antal	28	Delvis:1

3e. Finns skriftliga rutiner för att åtgärda avvikelser som framkommer vid drift och kontroll?

	Ja	Nej
Antal	18	11

Frågorna 3d och 3e är svåra att kontrollera eftersom de omfattar all skötsel, drift och kontroll. Bättre att kontrollera en specifik punkt. Delvis-ruta bör finnas med.

3f. Finns avvikelser och åtgärder dokumenterade i journaler?

	Ja	Nej
Antal	29	3

Frågan ska delas upp i två, en fråga om avvikelser och en fråga om åtgärder.

3g. Hur ofta ses rutinerna över och uppdateras?

	varje år	vartannat år	mer sällan
Antal	11	1	17

Kommentarer till frågorna 3a-3g

+Bra att många har journaler där det dokumenteras att skötsel och kontroll utförs.

+Många dokumenterar också avvikelser och åtgärder och alla sparar journalerna i 5 år.

- Alldeles för många saknar skriftliga rutiner för skötsel och kontroll av larm, provtagningsutrustning och analysutrustning. Miljösanktionsavgift gäller om reglerna inte följs.

- Rutinerna ses över mer sällan än vartannat år hos mer än hälften. Detta behöver förbättras.

-Skriftliga rutiner för att åtgärda avvikelser som framkommer behöver förbättras hos 1/3 av anläggningarna.

PROVTAGNING

3h. Mäts utgående flöde i avloppsreningsverk > 500 pe?

c	Ja	Nej
Antal	26	3

Komplettera frågan med en ruta för avloppsreningsverk under 500 pe

3i. Utförs provtagningen enligt ett rullande schema med provtagningar på olika veckodagar så att provtagningen representerar utsläppen till vatten?

	Ja	Nej
Antal	15	14

3k. Motsvarar antalet prov kraven enligt ovan (fråga 3j-k)?

	Ja	Nej
Antal	24	5

3l. Ligger halterna av fosfor (P-tot) och kväve (N-tot) inom gällande tillstånd/anmälan för verksamheten?

	Ja	Nej
Antal	26	3

Frågan bör kompletteras med BOD halter

3m. Sparas provtagningsjournalerna i fem år?

	Ja	Nej
Antal	29	

3n. Finns det skriftliga rutiner för hur provtagningen utförs?

	Ja	Nej
Antal	20	2

Dålig svarsfrekvens, orsak?

3r. Har anlitad provtagare utbildning i provtagningsmetodik/motsvarande ?

	Ja	Nej
Antal	27	2

Frågan bör kompletteras med när utbildningen genomförts.

Kommentarer till frågorna 3h -3r

+Bra att nästan alla klarar de villkor/försiktighetsmått gällande fosfor och kväve som finns för verksamheten och har en utbildad provtagare.

- 3 avloppsreningsverk mäter inte utgående flöde! Detta är mycket allvarligt!

Alla reningsverk över 500 pe SKA mäta utgående flöde!

- 5 anläggningar av 24 tar inte ut det antal prover som de är skyldiga att göra enligt kraven.

- 3 anläggningar uppfyller inte sina gällande villkor/försiktighetsmått för P-tot och N-tot

Provtagningarna är inte representativa på 14 av 29 avloppsanläggningarna.

De flesta anger att provtagarna är utbildade i provtagningsmetodik/motsvarande.

Sammanställningen visar inte när utbildningen genomförts. Av resultaten ser vi att

provtagningsrutinerna behöver förbättras. Flera provtagare behöver uppdatera sin utbildning.

Provtagning sker ofta under de dagar där provtransporter erbjuds. Provtransporterna går endast vissa dagar vilket kan medföra att proven inte blir representativa för de utsläpp som sker. Arbetsgruppen rekommenderar att prover tas under en längre tidsperiod (där helgdagar ingår) för att få bra information om utsläppshalterna under olika perioder. Schema över dessa mera intensiva provtagningar bör ingå i egenkontrollen.

RISKBEDÖMNING

4a. Finns en dokumenterad riskbedömning?

	Ja	Nej
Antal	19	10

4b. Genomförs regelbunden riskbedömning?

	Ja	Nej
Antal	13	16

4c. Finns det en åtgärdsplan kopplad till riskbedömningen?

	Ja	Nej
Antal	18	11

Kommentarer till fråga 4a-4c

+ Nästan alla som har en dokumenterad riskbedömning har en åtgärdsplan kopplad till riskerna.

- En stor brist är att nästan en tredjedel inte har bedömt riskerna i verksamheten.

- En tredjedel av de som har en dokumenterad riskbedömning reviderar den inte regelbundet.

DRIFTSTÖRNINGAR

5a. Finns skriftliga rutiner för att underrätta tillsynsmyndigheten?

	Ja	Nej
Antal	27	2

5b. Finns rätt kontaktuppgifter till tillsynsmyndigheten?

	Ja	Nej
Antal	23	6

5c. Framgår det vem som har ansvar att underrätta?

	Ja	Nej
Antal	26	3

5d. Kontrolleras bräddad volym och frekvens i verket genom mätning? (Gäller för >500 pe)

	Ja	Nej	< 500
Antal	16	7	5

5e. Kontrolleras bräddad volym på ledningsnätet genom mätning/beräkning? (Gäller för >500 pe)

	Ja	Nej	< 500
Antal	14	4	5

5f. Bedrivs arbete för att minimera bräddningar?

	Ja	Nej
Antal	20	8

5g. Finns beredskap om det biologiska reningssteget slås ut?

	Ja	Nej
Antal	24	3 Delvis: 2

Kommentarer till frågorna 5a-5g

- + *Nästan alla har skriftliga rutiner för att underrätta tillsynsmyndigheten vid driftstörning, olycka eller liknande som kan skada hälsa eller miljön.*
- + *Hos de flesta framgår det även vem som har ansvaret att underrätta tillsynsmyndigheten vid driftstörning.*
- + *Det är positivt att de flesta har beredskap om det biologiska reningssteget slås ut.*
- *Det är allvarligt att 7 av 23 inte kontrollerar bräddad volym och frekvens i verket genom mätning.*
- *Nästan 1/3 arbetar inte med att minska bräddningar.*

KONTROLL AV MÄTINSTRUMENT

7a. Finns skriftliga rutiner för kalibrering av mätinstrument?

	Ja	Nej
Antal	13	4 Ej aktuellt:3

Frågan kompletteras med rutan Ej aktuellt

7b. När kalibrerades utrustningen senast?

År	2009/2010	2008	2007	2006	Tidigare?
Antal	3 / 9		1		1

7c. Finns intyg på kalibreringen?

	Ja	Nej
Antal	12	5

7d. Vem ansvarar för att kalibrering sker? Ange antal ja/nej

	Ja	Nej
Antal	15	2

7e. Finns rutiner för att åtgärda konstaterade brister med instrumentet?

	Ja	Nej
Antal	13	4

Frågorna 7a-7e bör kompletteras med svarsalternativet: Ej aktuellt, eftersom frågorna endast vänder sig till de verksamheter som har mätinstrument.

Kommentarer till frågorna 7a-7e

+ Det är positivt att det för merparten av verksamheterna finns skriftliga rutiner för kalibrering av mätinstrument, intyg för utförd kalibrering, att en person är utsedd för att ansvara för kalibreringen samt att rutiner för att åtgärda eventuella brister med instrument finns.

+ Flertalet har även kalibrerat instrumenten i år eller föregående år.

- Instrumenten används för uppföljning av villkor/föreläggande så det är en klar brist att alla verksamheter med mätinstrument inte uppfyller ovanstående punkter.

KONTROLL AV PROVTAGNINGSUTRUSTNING

8a. Finns avlagringar eller påväxt i provtagare eller slangar?

	INGÅENDE		UTGÅENDE	
	Ja	Nej	Ja	Nej
Antal	2	21	7	19

8b. Finns kylskåp med termometer?

	INGÅENDE		UTGÅENDE	
	Ja	Nej	Ja	Nej
Antal	16	9	19	10

Frågan ska delas upp i två, en fråga om kylskåp och en fråga om termometer.

8c. Ligger temperaturen mellan 0-4°C?

	INGÅENDE		UTGÅENDE	
	Ja	Nej	Ja	Nej
Antal	14	7	14	9

Krav på att prover förvaras vid 0-4°C finns i standard nr. SS-EN 1899-1. Att standarden ska följas framgår av sista stycket i 8 § Naturvårdsverkets föreskrift (1990:14)

8d. Är uppsamlingsbehållaren rengjord?

	INGÅENDE		UTGÅENDE	
	Ja	Nej	Ja	Nej
Antal	22	1	25	

8e. Är vattnet vid provtagningstidpunkten omblandat och utan skiktningar?

	Ja	Nej
Antal	27	2

Denna fråga kan vara svår att kontrollera för inspektören och bör tas bort från underlaget.

8f. Överstiger tidsintervallet mellan två delprov tio minuter?

	Ja	Nej
Antal	7	20 Vet ej: 2

8g. Finns ansvarig utsedd för provtagning?

	Ja	Nej
Antal	29	

Kommentarer till frågorna 8a-8g

+ Det är positivt att alla verksamheter har en ansvarig utsedd för provtagningen.

+ Nästan samtliga verksamheter har vid inspektionstillfället:

- En provtagningsspunkt där vattnet är omblandat och utan skiktningar*
- Rengjorda provtagningsbehållare*
- Inga avlagringar eller påväxt på provtagare och slangar för provtagning på ingående vatten.*

- Det är påfallande många som inte har någon termometer i kylskåpet eller en temperatur som avviker från intervallet 0-4°C, särskilt med tanke på att inspektionsunderlaget sänts ut i förväg och detta är en enkel brist att åtgärda innan besöket.

När ett prov förvaras i fel temperatur ändras halterna av tot-N, BOD och COD och provresultatet blir fel.

- Många fick anmärkningar på avlagringar och påväxt i provtagare och slangar i utgående vatten. Provtagare och slangar ska hållas rena för att kunna ge ett tillförlitligt analysvar.

- Många prov tas med ett för stort tidsintervall, detta minskar provsvarets tillförlitlighet.

- När provresultaten inte är tillförlitliga men ändå rapporteras vidare, till bl.a.

Vattenmyndigheten, blir de totala utsläppsvärden från avloppsreningsverken fel.

SAMMANSTÄLLNING U-ANLÄGGNINGAR

10 anläggningar har inspekterats inom två kommuner

	Antal anmärkningar
1. Kontroll av inkommande vatten	2
2. Kontroll av grundvattnets läge	4
3. Kontroll av slamavskiljare	
5. Kontroll av fördelningsbrunn	
6. Kontroll av ventilationsrör	3
7. Kontroll av larm	1
8. Kontroll av slamtömning	
9. Kontroll av bädden	3
10. Kontroll av utgående vatten för markbäddar	5

Det är endast tre kommuner som bedrivit tillsyn av totalt 10 markbäddar och infiltrationsanläggningar med hjälp av vårt underlag. Att få anläggningar har besökts kan ha orsakats av tidsbrist.

Det är svårt att dra några slutsatser av sammanställningen.

Verksamhetsutövarens utvärdering av projektet

(Arbetsgruppens kommentarer anges med kursivt)

11 verksamheter har svarat.

1. Hur uppfattades besöket? (markera med x på skalan 1-10)

Dåligt		Bra						Mycket bra	
						3	6	1	1
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

2. Hur var informationen om egenkontrollen som gavs vid besöket?

(markera med x på skalan 1-10)

Dåligt		Bra						Mycket bra	
					2	1	7		1
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

3. Deltog ni/andra inom er verksamhet under informationsdagen den 8 juni 2010 om egenkontroll på avloppsreningsverk?

ja 10 nej 1 ej aktuellt 0

4. Syftet med detta projekt och besöket har främst varit att stödja ert arbete med egenkontroll för att minska övergödningen? Har syftet uppnåtts?

ja 10 nej 1 delvis

Vad var bra vid besöket?

- Genomgång punkt för punkt samt diskussion kring varje punkt
- Mallen/inspektionsunderlaget med kontrolluppgifter kommer att användas även vid periodiska besiktningar framöver.
- Bra med personlig kontakt
- Nya tips bl.a. riskanalys-miljökonsekvens
- Ni var väl förberedda inför inspektionen. Vi diskuterade det som vi var osäkra på. Bra återrapportering
- Att få en genomgång till
- Lugn och saklig diskussion

- Vi har också haft nytta av dessa inspektioner. Besöket i Vissefjärda flöt på bra eftersom båda parter var väl insatta i inspektionsmaterialet.
- Genomgången och diskussionerna var bra.

Vad kan tillsynsmyndigheten bli bättre på?

- Slopa detaljer om temperatur hit och dit och titta på presterat reningsresultat.
- Att de får mera tid
- Något längre tid för genomgången
- Det var svårt att hinna med inspektionen ute i anläggningen

Kommentarer:

Att endast 11 verksamheter har svarat på enkäten kan synas vara ett lågt antal, men svaren har i många fall lämnats av verksamhetsutövare som ansvarar för flera anläggningar som besökts.

Det är bra att många av avloppsreningsverken har tagit till sig syftet med projektet!

Det är väldigt positivt att många tycker att man får ett bra möte som ger mycket. Spännande att det finns verksamhetsutövare som vill använda underlaget vid kommande periodiska besiktningar.

Handläggarnas utvärdering av projektet

(Arbetsgruppens kommentarer anges med kursivt)

10 handläggare har svarat!

Syftet med detta projekt och besöket har främst varit att stödja verksamheternas arbete med egenkontrollen för att minska övergödningen? Har syftet uppnåtts?

Dåligt				Bra			Mycket bra		
				2	1	1	2	3	1
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Har inspektionsunderlaget gett dig erfarenheter och kunskaper inför kommande tillsyn av avloppsreningsverk?

Dåligt				Bra			Mycket bra		
					1	2	4	2	1
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Betygsätt Miljösamverkans Sydost inspektionsunderlag för tillsyn av avloppsreningsverkens egenkontroll?

Dåligt		Bra					Mycket bra		
1	2	3	4	5	6	2	5	1	10

Saknar du något i underlaget?/Vad kan bli bättre?

Arbetsgruppens kommentarer till utvärderingarna anges inom parentes och med kursiv text.

- Nej inte direkt. Det är en svår balansgång att få underlaget heltäckande samtidigt som det och/eller inspektionen i sig inte får bli för mastig för VU och inspektör.
- Layouten är riktigt tilltalande! Kanon.
- Viktigt att underlaget ser proffsigt ut. Bra stöd till handläggarna.
- Ibland kan delvis behövas bland svarsalternativen.
- I fråga 2B saknas ordet beslut (tror jag) (*Ändras!*)
- Fråga 3L alla har inte villkor för kväve. BOD kanske är vanligare. Lägg till BOD (*Ändras!*)
- Svårt att bedöma de små anläggningarnas funktion över tid. Det vill säga finns inga tydliga bestämmelser när en markbädd är uttjänad utan man får gå på rena bedömningar. Förvisso går det att använda provresultatet och jämföra ingående prov med utgående prov men detta behöver inte innebära att själva markbädden/våtmarken/dammarna är effektiva i sin rening. Det finns säkert dokumentation kring detta men inget klart hur man ska resonera kring problematiken. Oftast är det en stor procentuell kostnad i relation till anläggningens storlek och göra om markbädden/våtmarken/dammarna. (Denna svårighet har nog ingenting med själva materialet att göra utan det är en övergripande problematik inom detta område).
- Hjälp med underlag för de små anläggningarna beträffande information till de anslutna vad det gäller tydligheten att allt de spolar ner i toaletten måste tas om hand. Förvisso jobbar kommunen mot brukarna i vissa fall men jag tror det är behövligt att belysa detta ytterligare. Arbetsgruppen har gjort andra prioriteringar.
- En återkommande problematik har uppstått kring provtagningsförfarandet och dess påverkan på slutresultatet. Det skulle vara mycket intressant att se hur pass stor skillnad det är om man tar ett antal prover på samma plats och sedan "behandlar" provvattnet på olika sätt. Exempelvis hur pass stor skillnad det blir på resultatet om man inte har rätt temperatur i kylskåpet, man tar inkommande prov på ett "felaktigt ställe, provtagaren har en smutsig provtagare m.m. Det kanske finns sådana här försök som gjort. Om detta har gjorts är det väldigt bra att påvisa att det är mycket viktigt att göra rätt när prov tas och behandlas.
- Bra med digitalt protokoll, men det skulle underlätta om utrymme för egna kommentarer medgav löpande text i stället för att man måste skriva "rad för rad".

(Detta har varit första försöket till ett digitalt protokoll! Vi tar med erfarenheterna till nästa tillsynsprojekt)

- Det är lite småsaker som man kanske velat ändra på i efterhand i underlaget men annars ett kort och tydligt underlag. En sak har ju redan ändrat det här med vp istället för dp. (Ändras!). Sedan så tycker jag att fråga 3e kunde formuleras lite annorlunda kanske bara ta bort. ”vid drift och kontroll” så det blir bara finns skriftliga rutiner för att åtgärda avvikelser. *(Frågan är svår att kontrollera och följa upp)*.
- 3f. delas (Ändras!)
- Vi har lite olika uppfattning om detta det har gett mer till den som arbetat kort tid än den som arbetat längre och det är kanske så det ska vara.
- 2:a frågan så är det ju mer att ta fram underlaget som gett en viss ökning av kunskap. Annars så är det mest genomförandet av projektet och temadagarna som gett kunskap.
- Saknade rutan ”inte aktuell” på några ställen, t.ex. för kalibrering av mätinstrument, som inte så många har egna, och för krav på riskbedömning, så u-verksamheter inte omfattas av egenkontrollförordningen. Sen tycker jag inte man kan hänvisa till ett upphävt allmänt råd, den frågan borde inte utformats på det sättet, omöjligt att motivera det inför en VU. Annars mkt. bra material! *(Underlaget är tänkt att användas till B och C verksamheter. Om det används till U-verksamheter tänk på att egenkontrollförordningen inte gäller. Kravet på att prov förvaras vid 0-4°C finns i standard nr .SS-EN 1899-1. Att standarden ska följas framgår av sista stycket i 8§ Naturvårdsverkets föreskrift (1990:14).*
- *Kravet på provförvaring och transport av prover finns i standarden till bilagan 1991:9.)*
- Fråga 7a – ej aktuellt ruta (Ändras!!)
- 7e Irrelevant (Ändras!)
- 8e Frågan går inte att kontrollera på plats, men bör finnas med. Kommentar om omblandning av prov tas bort (Ändras!)
- 3i Under 20 000 – Det kan vara bra att ibland ta reda på hur belastningen är på helger en kortare period. Om det är ok, fortsatt med vanliga provtagningar.
- 3e Delvis läggs till (Ändras!!)
- Checklistan för infiltrationsanläggningar och markbäddar kunde även den varit mer preciserad i form av konkreta punkter